

Ureja uredniški odbor — Glavni urednik Struclj Karel — Naslov uredništva in uprave: »Posavski tednik«, Krško 56 — Telefon 33 — Čekovni račun pri NB FRLJ Krško, številka 615-T-145 — Tisk: Mariborska tiskarna — Celoletna naročnina 350, polletna 180, četrletna 90 dinarjev — »Posavski tednik« izhaja enkrat tedensko

POSAVSKI tednik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI OKRAJA KRŠKO

Sesavljam desetletni perspektivni plan razvoja gospodarstva

Beseda »plan« ni nič kaj priljubljena. Temu je vzrok to, da smo jih sila veliko sestavili, in to na način, ki ni mogel vplivati na to, da bi bili vsi uresničeni. Mnenje, da je plan že plan, če ima toliko in toliko strani in da je v njem določeno število števk, je bilo že kar udomačeno. Ko so jih sestavljali, so že vnaprej vedeli, da od vsega dela ne bo veliko haska. Prav zaradi tega so takemu delu posvečali vse pre malo pozornosti in resnosti. Sami so pripomogli k temu, da so bili taki plani le vsota potreb in števk, manjkalo pa jim je bistva.

Mislím, da je treba odnos do sestavljanja planov v bistvu izpremeniti. Se bolj prav pa je, če namesto o planih govorimo o načrtu našega dela. Na prvi pogled je med tema dvema pojmovoma le majhna razlika, v resnici pa je razlika velika. Zelo težko pa je danes govoriti, da bomo v nekaj letih naredili to ali ono, na primer zgradili mostove, stavbe ali zgradili melioracijski sistem na Krškem polju. To je odvisno od mnogih činiteljev, predvsem od finančnih sredstev, od zaloga materiala, od splošnega gospodarskega položaja skupnosti. Ne bi bilo torej prav, če bi se pri sestavljanju tega perspektivnega plana držali stare šablone ter natančno določali roke in vsote denarja, ki so potrebne za dovršitev planiranih objektov. S tem pa ne mislim trditi, da je perspektivni načrt nepotreben, toda kakor hitro govorimo, da mora biti naš načrt sestavljen pod vidikom, da mu ne moremo dokončno odrediti roka in načina izvršitve, potem lahko govorimo le o našem načrtu, ki ga je treba izvršiti v takem in takem obdobju, ki pa časovno ni popolnoma določeno. In prav zaradi tega, ker smo doslej imeli mnogo detajlno izdelanih številčnih planov, nismo pa imeli načrta za razvoj našega gospodarstva, naletimo dnevno pri našem konkretnem delu na toliko težav, da nam že sedaj resno ogrožajo izvršitev nekaterih temeljnih postavk našega letošnjega družbenega načrta.

Ali morda ne postavljamo stvari preveč resno in črno? Ali hočem morda po stari navadi kritiziranja iskati samo negativnih plati v našem dosedanjem delu, misleč, da sem s tem vse napra-

vil? Tega nočem, niti ne trdim, da so te napake toliko, da se ne dajo pravočasno popraviti, ali pa, da se iz teh napak za bodoče ne da ničesar naučiti. Dosedanje napake nam morajo biti namreč pri sestavljanju našega bodočega programa veliko opozorilo in vodilo.

Okrajni ljudski odbor je na primer dovolil in sprejel sklep, da se nekaterim našim gospodarskim podjetjem dovoli kredit za investicije. Določil je zneske in podjetja, obenem pa je sprejel odlok, kako se bodo sklepale pogodbe, na podlagi katerih bodo podjetja kredite lahko izkoristila. Predvsem je potrebno, da imajo podjetja gradbeni načrt, iz katerega mora biti razvidna gospodarska utemeljenost, predračuni in poleg vsega splošna družbena korist teh investicij. Sredstva so na razpolago, toda podjetja jih ne morejo izkoristiti, čeprav smo blizu konca sezone oziroma proračunskega leta. Zakaj ga ne morejo izkoristiti? Zato, ker nimajo na razpolago gori navedenih dokumentov in jim zaradi tega komisija, ki naj bi te dokumente pregledala in ocenila, kredita ne more odobriti. Če bi mi takrat, ko smo se pogovarjali o tem, katera podjetja naj kredit dobe, premislili, če imajo ta podjetja vse, kar je potrebno za koriščenje tega kredita, bi verjetno kreditov okrajni ljudski odbor ne odobril brez natančnega analiziranja vseh teh elementov. No, takih primerov bi lahko navedel še več, mislim pa, da že ti osvetljujejo dejstvo, da smo takim stvarim posvečali pre malo pozornosti.

Naš desetletni načrt za razvoj gospodarstva mora upoštevati, da ni naša naloga le registrirati potrebe, ki so na vseh področjih gospodarstva brez dvoma zelo velike. Predvsem je za sestavo načrta treba natančne in dokumentarne analize gospodarskega področja, ki je predmet analize. Tudi ta analiza ne more biti le regulator, temveč mora vsebovati vse bistvene elemente razvoja tistega področja. Vemo, da je razvoj določen po ekonomskih zakonih, ki jih ni mogoče nasilno izpreminjati. Proizvodnja (ki je v bistvu predmet, ki ga načrt vsebuje) tega ali onega področja gospodarstva gre svojo pot naprej, od naših posegov v ta razvoj pa je se-

veda odvisna hitrost razvoja, kvantiteta in kvaliteta. Gre torej za to, če hoče naš gospodarski program uravnati te ekonomske zakone, da uredimo tudi pregled naših proizvodnih sredstev (od katerih je odvisen tempo razvoja proizvodnje, njihova kvaliteta in kvantiteta) ter naše proizvodne odnose v družbi (od katerih je odvisno, kdo je lastnik proizvodnih sredstev in predmetov proizvodnje). Torej bo za sestavo načrta potrebno upoštevati tole:

- analizo sedanjega stanja v gospodarstvu;
- analizo pogojev, v katerih se gospodarstvo razvija;
- analizo stanja proizvodnih sredstev in proizvodnih odnosov v družbi, v kakršni se bo gospodarstvo razvijalo.

Pri sestavi našega gospodarskega načrta, ki bo v glavnem obsegal gospodarstvo v poljedelstvu, vinogradništvu, sadjarstvu, živinoreji in turizmu, bomo morali upoštevati te elemente. Zaradi tega ta načrt ne bo imel značilnosti nekdanjih planov, pač pa bo res odpiral široko perspektivo, ki bo seveda odvisna od zagotovitve materialnih pogojev, toda to ni sestavni del načrta v tem smislu, pač pa stvar naporov, da se ta sredstva najprej ustvarijo in tako zagotovijo. Brez dvoma pa bo kasneje, ko bo program ustvarjen mnogo lažje govoriti o ustvarjanju sredstev, ker jih bodo objekti ali proizvodnja, ki bo produkt načrta, sama po sebi pomagala ustvarjati.

Proslava na Primorskem - na večja letišnja politična manifestacija

Proslave na Okroglici se bo predvidoma udeležilo 150 tisoč do 200 tisoč ljudi.

Slavnostno zborovanje bo na Okroglici na mali vzpetini v bližini gozda. Udeleženci, ki bodo prispeili z vlakom, bodo imeli do tja največ pol ure hoda. Proslava se bo pričela že v soboto, 5. septembra zvečer.

Ta dan bodo vozili številni posebni vlaki s 75-odst. popustom na vseh progah. Vlaki se bodo ustavljali med postajama Volčja draga in Prvačina, kjer bo urejeno začasno postajališče s prometnim uradom in vsemi potrebnimi napravami.

Tudi naš okraj se bo v častnem številu udeležil proslave 10-letnice ustanovitve primorskih brigad. Po vseh krajih se ustanovljajo odbori, ki zbirajo priljubljenost za udeležbo na proslavi. Pohitite z delom in izkoristite ugodno priložnost, da si ogledate našo sončno Goriško!

V Moskvi spet sprememba v vladi

Po poročilih radia Moskve je Vrhovni svet ZSSR izdal vrsto ukazov v zvezi s spremembami

v sovjetski vladi. Poleg ukaza o »ločinskem in antidržavnem ravnanju Berijev«, o imenovanju

Kruglova za ministra notranjih zadev, Mališeva za ministra za lahko strojno industrijo in Nosenka za ministra za industrijo težkih strojev in prevoznih sredstev, ki so bili že prej objavljeni, je sedaj prvič objavljen tudi ukaz o zamenjavi predsednika državne planske komisije Grigorija Kosjačenka. Na njegovo mesto je postavljen Maksim Saborov, ki je bil na tem položaju pred Kosjačenkom.

Zadnje vesti

NEW YORK. — V sedežu OZN so se nadaljevali razgovori predstavnikov treh zahodnih sil o bližnjem izrednem zasedanju Generalne skupščine OZN. Razgovorov se bodo danes udeležili tudi predstavniki 16 držav-članice Združenih narodov, katerih čete so se borile na Koreji. Obveščeni krogi sodijo, da so se ti razgovori nanašali na sestavo politične konference o Koreji, ki bi naj bila letos v oktobru.

ATENE. — Na jonskih otokih v Grčiji se potresi zapovrstvo ponavljajo. Mesti Argostoli in Liksuri sta popolnoma porušeni. Težko je opisati paniko prebivalcev otoka Kefalonia, ki zahtevajo, naj jih oblasti zaradi bojazni pred novimi potresnimi sunki preselijo na varnejše mesto.

PARIZ. — Predsednik francoske vlade Joseph Laniel je govoril preko radia. Izjavil je, da vlada razume težave, v katerih živijo siromašni sloji francoskega naroda. Obsojdi je val stavk, ki so zajele vsa država.

TOKIO. — Prva skupina francoskih vojnih ujetnikov, ki jih je kitajsko-severnokorejsko poveljstvo izročilo Združenemu poveljstvu, je z letalom družbe »Air France« odpotovala v Pariz. Pred odhodom so francoski zvezni častniki izjavili, da francoski ujetniki ne bodo smeli pred odhodom v domovino ničesar izjaviti.

KAIRO. — Egipčanska policija je med racijo zaprla skupino 69 članov prepovedane komunistične partije. Policija je to racijo izvršila hkrati v Kairu, Aleksandriji, Beni in Mitgamru. Poročajo, da so oblasti pri aretacijah zaplenile šest tiskarskih strojev in večje količine letakov, ki so bile pripravljene za razdelitev.

GUATEMALA. — Guatemalski zunanji minister Raul Osegada je izjavil, da se bivši predsednik Juan José Arevalo v Argentini razgovarja o razširitvi argentinske letalske mreže na Guatemalo in o sklenitvi trgovinske pogodbe med obema državama.

zacije ZK na drugi strani pa sprejemajo nove člane iz vrst delovnih ljudi, ki imajo vse pogoje za to.

Ali ste že član Preremove družbe? Za 240 din članarino, ki jo lahko plačate v obrokih, prejmete 5 knjig

OKRAJNA GOSPODARSKA RAZSTAVA

v Krškem bo od 16. do 24. avgusta 1953

NA RAZSTAVI BO PR KAZANO:

INDUSTRIJA
OBRT,

KMETIJSTVO IN ZADRUŽNISTVO,
GOZDARSTVO,

KOMUNALNA DEJAVNOST,
ZDRAVSTVO IN HIGIENA,
GASILSTVO, LOV, PAZ itd.

Kmetijstvo bo prikazano v luči desetletnega načrta za pospeševanje kmetijstva. Tu bomo lahko videli vse panoge kmetijstva, vse vrste kmetijskih strojev in drugih sredstev za pospeševanje.

Svoje proizvode bodo pokazala tudi zadrúžna in medzadrúžna podjetja. Vinarska podjetja pa organizirajo pukušnjo najrazličnejših pristnih domačih vin.

Obtirniki bodo prikazali skoraj vse vrste dejavnosti v okraju. V okviru obrti bodo posebej razstavljali tudi vajenci.

OTVORITEV RAZSTAVE BO 16. AVGUSTA OB 9. URI DOP.

Ta dan bo ob 8. uri dopoldne na sejmišču velika razstava goveda in konj z nagraditvijo.

POPOLDNE OB 14. URI SE PRIČNE TRADICIONALNA KONJSKA DIRKA.

Na sporedu je devet dirk. Pred dirkami pa bo revija najboljših živine. Po kjskih dirkah bo ljudsko veselje, kjer bo igral »Tan« Sevnice.

Med tednom bodo na razstavnem prostoru vsak večer prireditve z godbo in plesom. Na razpolago bodo odlična vina in jedila.

OBISČITE OKRAJNO GOSPODARSKO RAZSTAVO!

Ob prihodu večjih skupin na razstavo se bodo v razstavnem prostoru prikazovali poučni kmetijski filmi.

Odgovor na članek: „Kje so vzroki za nazadovanje Dobove?“

Nesmiselno bi bilo zanikati dejstva, ki jih je navedel pisec članka. Z zanikanjem resnice bi zapadli v isto skrajnost, kot so zapadli nekateri komunisti iz Boštanja ob pisanju o razmerah pri njih. Zanikali bi edino to, da v Dobovi ni bilo nobenih uspehov na političnem in kulturnem področju. Navzlic mrt-

vilu, ki ga pisec članka omejuje, je zrasel v Dobovi zadrúžni dom, je KZ napravila korak naprej v primeri s prejšnjimi leti, ko se je njena dejavnost omejevala izključno samo na trgovino in je danes posebno na Mostecu in v Rigonca pohvale vredno delo vaških odborov SZ, ki skupaj s komunisti

pogosto razpravljajo o svojih problemih. Tudi kužurne hrane ni manjkalo prebivalstvu Dobove v minuli zimi. KUD Sela in Dobova ter mladinska organizacija so postavili na oder tri igre: »Volkodlaci«, »Kralj na Betajnovi« in »Slaba vest«. Poleg teh iger je KUD Sela (Nadaljevanje na 2 strani)

jem delu pasivni, ali pa so zgubili moralno politično kvalifikacijo, da bi bili lahko še nadalje člani.

Tudi v Kostanjevici so komunisti temeljito proučili pismo. Ugotovili so napake, ki hromijo delo organizacije ZK. Najmanj ena tretjina članov se nikjer

politično ne udelejuje. V organizaciji Prušnja vas so sklenili izključiti iz ZK sekretarja, ker je bil v svojem delu popolnoma neaktiven. Glavni problem v organizacijah predstavlja nizek ideološki nivo članov, zlasti na vaseh.

Tudi v drugih organizacijah

ZK so pismo CK ZKJ dobro proučili in sklenili okrepiti politično delo, izboljšati vzgojno delo v lastnih vrstah ter napovedal boj proti slabostim, ki na njih opozarja pismo. Vse tiste člane, ki so bili doslej nosilci škodljivih stremeljenj in neaktivnosti, izključujejo iz organi-

Organizacije ZK v smislu pisma CK ZKJ izboljšujejo svoje delo

Kakor povsod, so tudi v našem okraju organizacije ZK skrbno predelale pismo CK ZKJ, kritično pretresle svoje delo ter pričele odpravljati svoje slabosti.

Na Senovem so komunisti že dvakrat na svojih sestankih študirali pismo in ga konkretizirali na domače prilike. Vsi člani pozdravljajo to pismo CK ZKJ, ker je pokazalo, da komunisti s takimi slabostmi ne morejo biti nosilci naprednih idej med množicami. Grajali so tiste člane ZK v svoji organizaciji, ki ne delajo aktivno v množičnih organizacijah in društvih in tiste, ki se za ideološko izgradnjo ne zanimajo, ne čitajo časopisov in druge literature ter zaradi tega zaostajajo za našo stvarnostjo. Na sestankih so sprejeli tudi več ustreznih sklepov, ki so jih pričeli izvajati.

Na Bizeljskim so komunisti razpravljali o pismu CK ZKJ skupno z osnovno organizacijo v Orešju. Ob tem so med drugim ugotovili, da vlada v orga-

nizacijah zadnje čase neka mlačnost, da je borbenost v delu popustila itd. Člani so sami zahtevali, da se temu napravi konec, da se odločno razčisti z vsem tistim, kar je pasiviziralo komuniste. Ugotovili so tudi, da je neaktivnost nekaterih komunistov vzrok, da so ti odtrgani od množic. Sklenili so izboljšati politično delo, ga povezati z reševanjem gospodarskih in drugih problemov, ki jih na terenu ni malo.

Dobro so predelali pismo CK ZKJ in v zvezi z njim tudi svoje lastne probleme v organizacijah ZK Leskovec. Ze nekaj časa imajo skoraj vsak večer kakšno sejo ali sestanek, kjer urejajo probleme v posameznih organizacijah. Zlasti so se zavzeli za aktivizacijo SZDL. V naslednjih dneh bodo imeli člani SZDL zborovanje, kjer bodo tolmačili nove zakone, zlasti zakon o volitvah in dolžnostih ljudskih poslancev.

Iz organizacije ZK so izključili 6 članov, ki so bili v svo-

Odbor za organizacijo okrajne gospodarske razstave vabi vse delovne kolektive, kmetijske zadruge in poedince, da obiščejo okrajno gospodarsko razstavo v Krškem.

KULTURNI PREGLED

Še o festivalu v Brežicah

Tovariš M. Koblar, ki je bil poslan od Izvršnega odbora ljudske prosvete v Ljubljani, da si festival ogleda, je napisal v številu 15 Ljudske prosvete z dne 17. junija o tem festivalu članek, ki pa je ne le samo pomankljiv, ampak tudi neobjektiven.

Njegova pristranost se odraža že v samem začetku odstavka, ki govori o uprizoritvi zgodovinske drame »Vražje deklice«, saj je čutil potrebo, da se spotačne nad tem, ker so nastopili igralci pod okriljem TVD Partizan Krško. (TVD) Zato se prav nič ne čudim, da je v nadaljnjem opisovanju predstave zamolčal vse one bistvene okoliščine ter nevedčnosti, ki so vplivale na igralce negativno, zaradi česar je trpela kvaliteta predstave.

Gledališka dejavnost SLUD Krško je spala skoro tri leta. Požrtvovalnosti članov TVD Partizan Krško gre hvala, da je to mrtvilo končno prenehalo. Pri tem niso štedili niti truda niti denarja. Mislim, da bi moral člankar, ki je bil o tem poučen v osebnem razgovoru s podpisanim, to prej pohvalno omeniti, kot pa se ob to obrežniti.

Družino je naprosila Okrajna ljudska prosveta v Krškem, naj bi sodelovala na brežiškem festivalu z dramo »Vražje deklice«. Prošnjo smo ugodili, ker smo želeli s tem dokazati, da za nas ni važno ime prireditelja, ampak edino delo ter ustvarjanje. V zvezi s tem smo zadržali izposojeno garderobo dva meseca dalje, kot je bilo za nas potrebno. Festival je bil namreč zaradi slabega vremena preložen od 14. junija na 5. julij. V znak priznanja pa nam je zato Ljudski odbor Ljudske prosvete v Ljubljani kot nečlanom zaračunal 50 odst. višjo izposojalno za vso dobo, čeprav smo nastopili pod okriljem Okrajne ljudske prosvete v Krškem in zanjo.

Da bi bil obisk predstave na festivalu čim večji, smo poslali v Brežice precejšnje število lepakov, kjer smo izrecno navedli, da je predstava v zvezi s festivalom. Poskrbeli smo tudi, da so se ti lepaki nalepili. Ko pa sem prišel dan pred našim nastopom v Brežice, da poskrbim vse, kar je za predstavo potrebno, sem takoj opazil, da naših lepakov, razen v gostilni Lukež in pa na grajskem dvorišču, ni nikjer, pač pa so oznanjali z roko napravljeni lepaki, da bo uprizorjena v zvezi s festivalom v nedeljo, dne 5. junija, ob 18. uri zgodovinska drama Ilke Valetove, »Vražje deklice«. In vendar je bilo prirediteljem, ki so dali napraviti te lepake znano, da je predstava določena ob 20. uri.

V Brežice smo se pripeljali že ob 15. uri. Dan poprej obljubljenega prostora za garderobo nismo mogli dobiti. Ko smo postavili scenarij, smo sedeli kot kup nesreče na grajskem dvorišču in čakali, da nam bo kak član organizatorjev povedal, kje se lahko preoblečemo in pripravimo za predstavo. Kljub večkratni intervenciji se mi je posrežilo šele ob 20. uri dobiti potreben prostor v privatnem stanovanju v gradu, tedaj ob času, ko je pričelo občinstvo že zasedati prostore. Kako je ta brez-

Bolgarski delavci so se uprli zaradi brezposelnosti

Konec junija in v začetku julija je prišlo v Plovdivu in Sofiji do novih nemirov zaradi težkega položaja tamkajšnjih delavcev.

V Plovdivu so delavci tobačnih tovarn ponovno stopili in stavko, ker niso ugodili njihovim zahtevam po izboljšanju delovnih pogojev. Delavci tobačne tovarne so zahtevali zaposlitev, ker so zaradi izvoza nepredelanega tobaka v ZSSR, bili mnogi delavci brezposelni. Podpredsednik vlade Jugov je interveniral osebno, delavce pa je uspel pomiriti šele takrat, ko jim je obljubil novo zaposlitev. Vlada pa teh obljub ni izpolnila. Zato so pričeli ponovno stavkati. Vlada pa teh obljub ni izpolnila. Jugova, vendar tokrat ni bilo mogoče prevarati delavce. Intervenirati je morala milica, ki je večje število stavkajočih aretirala.

Do podobnih demonstracij je prišlo tudi v tovarni kablov »Georgij Dimitrov« in v zavodu za šibki tok »Kliment Vorosilov« v Sofiji. Tudi tu je milica aretirala večje število delavcev.

bržnost prirediteljev vplivala na igralce, naj pove dejstvo, da je zahtevala večina igralcev, da se vrne domov ter predstavo odpovemo.

Zeleli smo prikazati dramo tudi v tehničnem pogledu kar najboljše. V ta namen smo pripeljali seboj društvene reflektorje in smo potrebovali za napeljava nekaj metrov žice. Zaman smo mledovali po Brežicah zanjo. Prireditelji pa niso imeli časa za take malenkosti. Reflektorjev nismo mogli uporabiti.

V najkrajšem času je moral frizer našminkati skoro trideset oseb.

Popolnoma razumljivo je tedaj, da je morala spričo vsega tega trpeti kvaliteta predstave. Temu pa ni kriv »trd oreh« v sveta pred tri sto leti, ampak vse našete okoliščine.

Vse to je bilo znano tovarišu Koblarju, saj je trajal najin razgovor na grajskem dvorišču več kot pol ure. In vendar ni čutil potrebe, da te okoliščine pri oceni predstave omeni.

Imel pa je polno hvale za uprizoritev drame »Matija Gubec«. Pri tem pa ga ni popolnoma nič oviralo dejstvo, da si je ogledal po lastnem priznanju samo eno dejanje.

Naj se še dotaknem dramatičnosti, ne da bi se pri tem spuščal v vprašanje literarne vrednosti povesti same. To prepričam za to poklicanim strokovnjakom. Na mojo odločitev, da delo dramatičnim, je vplivalo edino delo, ker povest obravnava odlomek iz pestre ter bogate zgodovine krškega mesta in pa razmere v Valazarjevi dobi, ki je bila polna suženjstva in mračnjstva, kamor spada sežiganje čarovnic.

S tem pa seveda nisem imel namena ustvariti novo samostojno umetniško stvaritev, kar naj bi bila po mnenju tov. Koblarja vsaka dobra dramatičnost. To svoje mnenje je omenil ne le v članku, ampak je to trdil v osebnem razgovoru z menoj ter mi v dokaz svoje trditve postavil za zgled film Jara gospoda, ki ga je baže temeljito predelal ter pregnel po povesti Janka Kernnika, tov. Bojan Stupica. Od povesti je ostalo tedaj samo in edino ime. Pri tem pa je pozabil tov. Koblar, da pri Jari gospodu ne gre za odrsko delo, temveč za filmski scenarij in pa — kar je najvažnejše — da je pisatelj Janko Kernsik že davno mrtve, pisateljica Ilka Vaštolova pa še živi. Zato močno dvomim, da bi bila ona zadovoljna s tem, da bi mi za dramatičnost

njene povesti posodila edino naslov. Njej in pa delu sem bil dolžan, da sem se držal originalnega besedila, kolikor je to dovolila dramatičnost, in tako vsebino povesti pripraviti za oser.

Ze po prvem dejanju sem iskal tov. Koblarja med občinstvom, pa ga žal nisem mogel najti. Ali je bil tudi v nedeljo kot dan poprej pri predstavi Matije Gubca preučen? Če bi si ogledal le 2. sliko prvega dejanja, bi moral priznati, da je ta slika v dramatičnosti nova in da bi jo v povesti iskal zaman. Tudi v tretjem in četrtem dejanju bi lahko zasedli, da se le nisem držal tako krčevito originalnega besedila, kot to navaja v svojem članku.

In če je smatral za potrebno, da spregovori o dramatičnosti, zakaj ni omenil potem še gradnje drame? Drama je občinstvu ugajala, kar dokazuje šest razprodanih predstav v Krškem in ena v Sevnici, kljub temu da je bila prva uprizoritev že tako rekoč ob zaključku letošnje gledališke sezone in pa da na delu navadno drame ne vlečejo.

O vsem tem je bil Koblar poučen in verjetno prepričan, le da vsega tega v članku ni hotel upoštevati ter se je zato raje skril za izposojeno ime.

Srečko Staut.

Prošnja tovarišem in tovarišicam!

Občinski odbor ZB Stari trg pri Rakeku namerava postaviti monumentalni spomenik, ki bi dostojno počastil spomin padlih borcev in žrtev fašističnega terorja. Spomenik sam bo 13 m visok in bo stal na hribu Ulaka v Loški dolini na kraju, kjer so italijanske fašistične hordje v letu 1942 poklale nad 50 talcev.

Občina Stari trg pri Rakeku šteje 3500 prebivalcev, ki so za časa narodnoosvobodilne borbe žrtvovali skupno 420 žrtev, ali 11 odst. vsega prebivalstva. Od tega je padlo kot aktivnih borcev v partizanskih edinicah 122, pobitih je bilo 131 talcev, večina terenskih delavcev, 76 ljudi je umrlo v sovražnih internacijah, 6 je bilo ubitih pri bombardiranju, a 65 je pogrešanih. Vseh aktivnih borcev v brigadah in odredih je bilo 452, interniranih je bilo preko 600

Novoustanovljeni občinski ljudski odbor rešujejo v svojem območju vse gospodarske in družbeno politične probleme svojega področja. Vidno se čuti čedalje večji porast čim demokratičnejšega upravljanja v naši ljudski oblasti. Ljudje se vedno bolj zavedajo potrebe po takem uveljavljanju svoje volje, kar pričajo pogosti zbori volilcev, ki se vršijo tudi v občini Cerklje ob Krki. Odborniki, katerim je ljudstvo poverilo nalogo, da bodo pri nas oblasti čim dosledneje realizirale njihove težnje, se sami zavedajo važnosti nalog, ki jih imajo. Najbolj pereči problemi pri našem kmečkem prebivalstvu nastajajo pogosto v zvezi z davki, ki so prilično visoki, vendar bi se s pravnimi odmerami posameznikom le nekako zadovoljivo uravnovesili. Teško pa si je pri odločevanju posameznih davkoplačevalcev po njihovem dohodku in gospodarski zmogljivosti ustvariti vedno jasno sliko, na podlagi katere bi pravično obremenili vsakega državljanja.

Ljudstvo kakor tudi naši nižji oblastni forumi si želijo, da bi zato čimprej prišlo do odmere davkov po katastru. Vse kaže, da se bo mogel ta pereči in težki izvedljivi problem končno le rešiti že v bližnji bodočnosti.

Kapitalna izgradnja naše domovine se zaključuje, zato pa oblast posveča vedno več pozor-

nosti našemu kmetijstvu. Ljudje z zaupanjem pričakujejo, da bo naša vrhovna vodstva kos tudi tej težki nalogi. Nujna je obnova sadovnjakov, ki jih večji deo čedalje večji porast čim demokratičnejšega upravljanja v naši ljudski oblasti. Ljudje se vedno bolj zavedajo potrebe po takem uveljavljanju svoje volje, kar pričajo pogosti zbori volilcev, ki se vršijo tudi v občini Cerklje ob Krki. Odborniki, katerim je ljudstvo poverilo nalogo, da bodo pri nas oblasti čim dosledneje realizirale njihove težnje, se sami zavedajo važnosti nalog, ki jih imajo. Najbolj pereči problemi pri našem kmečkem prebivalstvu nastajajo pogosto v zvezi z davki, ki so prilično visoki, vendar bi se s pravnimi odmerami posameznikom le nekako zadovoljivo uravnovesili. Teško pa si je pri odločevanju posameznih davkoplačevalcev po njihovem dohodku in gospodarski zmogljivosti ustvariti vedno jasno sliko, na podlagi katere bi pravično obremenili vsakega državljanja.

Ljudstvo kakor tudi naši nižji oblastni forumi si želijo, da bi zato čimprej prišlo do odmere davkov po katastru. Vse kaže, da se bo mogel ta pereči in težki izvedljivi problem končno le rešiti že v bližnji bodočnosti.

Kapitalna izgradnja naše domovine se zaključuje, zato pa oblast posveča vedno več pozor-

nosti našemu kmetijstvu. Ljudje z zaupanjem pričakujejo, da bo naša vrhovna vodstva kos tudi tej težki nalogi. Nujna je obnova sadovnjakov, ki jih večji deo čedalje večji porast čim demokratičnejšega upravljanja v naši ljudski oblasti. Ljudje se vedno bolj zavedajo potrebe po takem uveljavljanju svoje volje, kar pričajo pogosti zbori volilcev, ki se vršijo tudi v občini Cerklje ob Krki. Odborniki, katerim je ljudstvo poverilo nalogo, da bodo pri nas oblasti čim dosledneje realizirale njihove težnje, se sami zavedajo važnosti nalog, ki jih imajo. Najbolj pereči problemi pri našem kmečkem prebivalstvu nastajajo pogosto v zvezi z davki, ki so prilično visoki, vendar bi se s pravnimi odmerami posameznikom le nekako zadovoljivo uravnovesili. Teško pa si je pri odločevanju posameznih davkoplačevalcev po njihovem dohodku in gospodarski zmogljivosti ustvariti vedno jasno sliko, na podlagi katere bi pravično obremenili vsakega državljanja.

Vaščani Bušče vas; se trudijo, da bi se mogli oskrbeti s pitno vodo, katero dobivajo sedaj v edinem studencu nad vasjo, kar pa ne zadostuje in je za nekatero silno oddaljena. Vprašanje napeljave vodovoda v tej vasi je že večleten problem, pa se zaradi nesložnosti ljudi, kljub izdatni pomoči, katere jim je bila nudena že pred vojno, ni mogel rešiti. Vaški odbor Bušče vas je v tej zadevi ponovno odposlal prošnjo za pregled možnosti napeljave vodovoda. Ljudje so se sedaj končno zedinili v misli, da je napeljava vodovoda res potrebna, in sklenili, da bodo k temu čimveč prispevali.

Kulturno-prosvetna dejavnost se je na pobudo učiteljsva močno razgibala. Precej mladin, tudi iz širše okolice, se je vključilo v novoustanovljeni mladinski aktiv Bušče vas, ki se sestaja v šoli. V okviru mladinskega aktivna sta se osnovala na šoli kmetijsko-izobraževalni in gospodinjstki tečaj. Ravno tako je mladina v igralski skupini Bušče vas naštudivala Golarjevo komedijo »Vdova Rošlinka« ter z njo uspešno gostovala v Cerkljah. Podbočju, Krški vasi in Sentjerneu. -d

Izpred sodišča Leto in pol zapora za tatvino koleca

Ne gre več drugače. Sodišče v Brežicah je pričelo dajati eksemplarične kazni kolesarskim tatovom, ki opravljajo, kakor da bi tekmovali, svoj odvratni posel vedno pogosteje. Posebno nevarno je v tem oziru v Brežicah ob sobotah, ko je zaradi stalne velike udeležbe ljudi na sejmšču in s tem v zvezi tudi velik obisk v trgovinah, promet na naših cestah tako živahen, da se razni sumljivi tiči prav lahko pomešajo med poštene ljudi; in še laže neopazno opravljajo svojo tatvinsko obrt.

Tako se je neko soboto pred dvema mesecema pojavil v Brežicah postopač, ki je postal ljudem že na prvi pogled sumljiv in so ga pričeli s pomočjo LM še predhodno zasledovati. V trenutku pa, ko se je šel miličnik preobleč v civil, drugi zasledovalec zasebnik pa menda ni bil dovolj pazljiv, je neznanec sunil iz veže nekega obrtnega prostora tam prosto prislono kolo in jo popihal z njim proti vzhodu. To kolesarsko veselje pa ni trajalo dolgo. Že čez dobri dve uri je LM v Podsedu prišla kolesarja, ki se je popolnoma ujemal z opisom, ki ga je sporočila brežiška milica. Še isti dan je mož s kolesom vred — v primernem spremstvu kajpak — bil zopet v Brežicah Lastnik je dobil kolo nazaj. Sodišče pa je klub temu obsojilo Antona Govednika, kakor se piše obtožnica, na 18 mesecev zapora. Sodniki

Morilec Mehle v rokah pravice

Mestno prebivalstvo Ljubljane je globoko pretresel uboj 14-letnega dijaka Saša Pavlina, sina krojača iz Rožne doline. S pomočjo prebivalstva je organom ljudske oblasti uspelo zločinca izslediti.

Morilec in ropar Mehle Alojz, delavec pri Mestni vrtinariji v Ljubljani, je star 24 let, doma iz Tržiča, je bil zaradi tatvin že kaznovan. Dne 7. t. m. si je hotel prisvojiti kolo 14-letnega dijaka Saša Pavlina, ki se je postavil v bran. V borbi je Mehle uporabil nož in z njim osemkrat zabodel dečka v hrbet, da je ta na mestu v mlaki krvi izdihnil. Po gnusnem umoru je ubijalec vzel aktovko in kolo, kar je pa na begu skrnil. Po umoru se je Mehle skrnil v gozd, zvečer pa je odšel v gostino, od tam pa spat na neki kozolec v Tomačevem. Drugi dan proti 10. uri zvečer je prišel v gostino »Korošica« na Titovi cesti. Pri večerji je svoj obraz skrival za časopis, vendar so ga prepoznali in obvestili organe ljudske oblasti.

Po 6 letih odkrit umor

Organi kriminalistične službe v Trbovljah so lani ugotovili, da je neki morilec leta 1947 ubil dva hrvaško govoreča moška v vasi Razborje. Sled je vodila k Francu Amaršku, kmetu iz Razborij 12. Na večer umora je bil pri Amaršku tudi njegov mlajši brat Leopold. Morilca sta žrtvi zakopala kakih 80 korakov od hiše Franca Amarška. Nad žrtvama sta morilca zakopala domačega psa. Varnostni organi so našli le še kosti in strohnelo denarnico.

Zanimiva je izpoved mlajšega morilca, ki je izjavil, da se je leta 1949 pred svojo poroko odpeljal na Brezje, da bi tam opravil spoved. Spovedniku je priznal, da je ubil dva človeka. Ta pa je grešnika odvezal s tem, da mu je naložil za pokoro, da mora sedem dni trikrat dnevno izmoliti rožni venec. S tem se je morilec čutil očiščenega grehov in se poročil.

Okrožno sodišče v Celju je ugotovilo, da sta morilca zakrivila dvojen umor ter ju za to obsojilo na smrt z ustrelnitvijo. znanjeni vsemi spremembami.

Slovenijo je obiskalo nad 22.000 turistov

Od januarja pa do konca julija letos je obiskalo Slovenijo nad 22.000 turistov. Največ turistov je prišlo iz Zahodne Nemčije, Avstrije, Francije, Belgije, Nizozemske in Švedske. V prvih sedmih mesecih je bil obisk turistov iz inozemstva za 90% večji kot lani.

V Baranji bod' izsušili 9500 ha orne zemlje

V kratkem se bodo začela pripravljala dela za izsušitev kopačevačkih močvirij, s čimer bo agroindustrijski kombinat Belje pridobil okrog 9500 ha nove orne zemlje. To področje se razteza ob tesni obali Donave; po izsušitvi bo vključeno v sistem umetnega namakanja.

Odgovor na članek: „Kie so vz oki za nazadovanje Dobove?“

(Nadaljevanje s 1. strani)

priredilo skupno s KUD Krška vas in Brežice zelo uspešni vokalni koncert, bilo pa je tudi več uspešnih plesov s krajšimi kulturnimi programi. Ene izmed teh se je udeležilo blizu 500 ljudi, tako da so morali stati ljudje na hodniku in zunaj na stoncih.

V Dobovi obstaja društvo Partizan, ki pa še ni pokazalo nobenih uspehov. To je res, in tega ne morem zanikati. Dobova, z bogato fizikalno tradicijo, bi lahko bila v tem pogledu prva v krškem okraju. Da pa ni, je temu kriva nezainteresiranost v prvi vrsti komunistov, ki bi morali dati vzgled ostalim. Krivda pa leži tudi na tistih nekomunistih, ki mislijo, da brez njih ni nič mogoče in zaradi tega ne sodelujejo, temveč samo kritizirajo. To velja za tako imenovane »kulturnike« in »fizikalturnike«, ki jih v Dobovi ne manjka. Tako Kežmanu nihče ne odreka pravice, da ne bi smel sodelovati na kulturnem področju. On namreč trdi, da v Dobovi ni več pravega kulturnega življenja in če to njega boli, naj tudi on pomaga, da bo čimprej vzniklo to življenje. Tudi Kovačič vidi zastonj na tem področju, toda tega ne bo odpravil s svojo pasivnostjo, ki jo kaže do kulturne dejavnosti v Dobovi. Vsi, ki vidijo mrtvilo, naj ga pomagajo odpraviti. Kultura je last vsega delovnega ljudstva in osebne razprtije ne smejo biti vzrok njenemu mrtvilo...

Zveza komunistov in Socialistična zveza v Dobovi nista odigrali tiste vloge, ki bi jo morali. Politično življenje res ni več tako živo kot je bilo prva povojna leta, navzile temu da živi v Dobovi več kot 50 komunistov. Le-ti so preveč odmaknjeni od političnega življenja in preveč zaprti sami vase. To moramo vsi skupaj lepo priznati. Pri nas komunisti ni tiste revolucionarnosti in politične razgledanosti, ki bi jo morali imeti, če bi hoteli biti

pravi borci za socializem in če bi hoteli biti zares idejni usmerjalci vseh ostalih delovnih ljudi. Preveč smo se ukvarjali z osebnimi razprtijami, življenje pa je šlo mimo nas. Bili so primeri, da so se sklicevale seje občinskega komiteja samo zato, da bi le-ta razpravljali o tem ali onem, ki je bil trenutno brez službe. Na drugi stvari pa nismo videli stvari, ki so se dogajale okoli nas. V mlinu v Rigoncu so kriminalni organi odkrili razne nepravilnosti, v Pletilnici niso bili pravi odnosi med direktorjem in delavskim svetom itd. Vse to je šlo mimo komunistov ali pa so nekateri izmed njih celo zagovarjali nekatere nepravilnosti, namesto da bi jih pomagali odpravljati.

Tudi iskrenosti ni bilo pri nekaterih komunistih. Nekdo ima n. pr. nekatere komuniste za pokvarjenca, za ljudi s slabo preteklostjo, ki ne zaslužijo, da so v ZK, to pa samo tako dolgo, dokler ni ugodeno osebnim željam. Recimo: da njegove izjave držijo?! Ali nimamo sodišča in končno, ali nismo komunisti, da si to povemo iz oči v oči? To pomeni, da nismo odkriti in ker nismo, s tem škodujemo sami sebi. S takimi nepreverenimi izjavami ustvarjamo pri ljudeh nezaupanje in nezdravo razpoloženje. To pa so tudi vzroki za nazadovanje v političnem pogledu.

Komunisti smo mislili, da je dovolj, če obiskujemo sestanke, premalo pa smo čutili odgovornosti za izgradnjo socializma. Ta odgovornost bi nas morala gnati med ljudi, ki potrebujejo nekoga, da jih politično usmerja. To pa morajo biti komunisti, ljudje, ki so priljubljeni pri ljudeh, pošteni in resnicoljubni, ne pa naši razredni sovražniki. Na sestankih smo preveč govorili in sklepali, premalo pa delali.

In končno še nekaj odgovorov na Potočnikov članek. Ni namreč res, da nimamo spomenika padlim borcem. Na za-

družnem domu je lepa spominska plošča, ki spominja vsakogar izmed nas na borce, ki so dali svoja življenja za našo svobodo. To pa je premalo. Prej ko slej bomo morali postaviti spomenik, ki bo opozorilo vsem nam, da je naša svoboda priborjena z dragoceno krvjo naših borcev. Zalostno je, da tega še nimamo in to je naša krivda.

Sindikalna podružnica v vzgojno tehnični delavnici je delavna tudi v kulturnem pogledu. Uspela je organizirati tamburaski orkester in to z ljudmi, ki niso še nikoli igrali. Lahko pa bi imeli tudi Svobodo. Za tako društvo so dani vsi pogoji in morali bodo misliti na to.

Mladinska organizacija obstaja v Selah Mostecu in Pletilnici. V Dobovi je ni niti na papirju, ker ni zadosti mladine, lahko pa bi bila v ostalih vaseh, kjer te ne manjka. Tudi tega smo krivi komunisti, ker smo prepustili mladino samo sebi. Mislimo, da je dolžnost kvečjemu mladih komunistov, da delajo z mladino, ostali komunisti pa te dolžnosti niso čutili. V prvi vrsti pa bo treba ustanoviti Svobodo in poživiti delo Partizana.

Vse te slabosti niso prišle na dan šele danes in nanje nas ni opozoril šele članek v Slovenskem poročevalcu. O njih smo razpravljali že nekajkrat. Na zadnji občinski partijski konferenci smo tudi rekli, da bomo napravili prelomnico v svojem delu. Sprejeli smo vsebinsko dobre sklepe, ki jih pa nismo izvedli. O slabostih pa smo razpravljali še večkrat pozneje in je tudi ostalo pri besedah. Šele zadnja seja občinskega komiteja, na kateri so bili prisotni tudi sekretarji osnovnih organizacij, daje več upanja. Na tej seji so namreč sklenili, da se bodo izključili iz ZK vsi, ki ne spadajo vanjo in ki samo zavirajo njeno delo. V kratkem bo sklicana občinska partijska konferenca, ki bo morala o vseh teh slabostih odločno spregovoriti.

Franc Šetinc

KMETIJSKI RAZGLEDI

10-letni plan živinoreje okraja Krško

(Nadaljevanje)

Delni vzrok za opuščanje pomurskega goveda je njegovo prezoko pasemsko področje. Izpodrivajo ga produktivnejše, žlahtnejše, bolj razprostranjene pasme, vendar nazadujejo v konstituciji in produktivnih lastnostih, ker nimamo od kod več dobiti plemenjake za osvežitev krvi.

Danes gradimo temelje bolj-ši živini s sivorjavim govedom, ki je v srednji Evropi eno najbolj razširjenih pasem. Pri nas je že preizkušeno (skoz 50 let na Dolenskem) in se je od vseh pasem najbolj obnesla. Odlikuje jo rana zrelost, produktivnost, dobro izkoriščanje krme, ustreza tudi po teži, okviru in ni prezahtevna, se dobro aklimatizira in je čvrstega zdravja. Sivorjava pasma je v 10-letnem planu predvidena za vse področje južno od Save v vsej državi. V našem okraju je že precej razširjena, v zadnjem času pa tudi zajeta v selekcijo. Nadalje so vse ukrenili za pretapljanje sposobnega materiala v sivorjavo pasmo.

Tudi v svinjereji je vprašanje pasme prepuščeno slučaju, čeprav imamo precej razširjeno nemško požlahtnjeno svinjo (pri nas jo poznamo kot belo), mestnega tipa, katero bi lahko s pomočjo malekije razmeroma hitro dvignili. Ljudje imajo sicer rajši »pasaste« — krško-poljske svinje. Čemu tako? Svinje krško-poljske pasme so primitivnejše, manj zahtevne za meso in mast. Vendar so pozno zrele in počasne rasti, medtem ko so požlahtnjene bele svinje bolj zahtevne, toda mnogo produktivnejše (hitro rastejo).

Iz zgodovine živinoreje je znano, da so slabi živinorejci pogosto menjavali pasme. Zaradi slabe reje in neprimerne nege in drugih slabih pogojev nam nekatere pasme nazadujejo, propadajo, zato pa iščemo boljše pasmo čez doseganja se ne obnese. Vendar ni nikjer takšne pasme, ki bi ob pomanjkljivi hrani in zanemarjeni vzreji bila produktivna. Zato se pri nas dogaja, da na področju pasemske svinje iščejo bele, v področju belih pa pasaste (pogosto so temu vzrok pogin svinj, ki niso bile cepilne); vendar se ne bo obnesla nobena pasma, dokler ne bomo spremenili načina vzreje in se pobrigali za zdravje živali.

Pasmam perutnine ravno tako ne prispujemo nobene važnosti. Težko odkrijemo po vaseh še kakšno čistokrvno kokoš. Večinoma so kokoši produktivnejše križanji. Posamezniki so vnašali vse mogoče sorte kokoši, ki so v začetku pokazale večjo produktivnost. Kmalu pa so se živali izrodile, ker je malokdo upošteval, da živali z izredno produktivnostjo zahtevajo tudi izredno hranjenje in nego ter vzrejo v tisti krvi (da parimo živali iste pasme).

V zadnjem času uspešno deluje v Ločah (celiški okraj) selekcijska postaja za štajersko kokoš, ki je v vseh ozirih za naše razmere najprimernejša. Je dobra nesnica, doseže primerno težo, ima kvalitete meso in kar je najvažnejše — je odporna, skromna domača sorta. Tako nam je omogočeno nabaviti čisto pasmo, ki bi se s pravilno vzrejo in obdoro hitro razmnožila.

Najbolj kritično je pri naši živinoreji vprašanje prehrane, ki je odločilna za donosno rentabilno rejo.

Povprečno izkoriščamo pri naši živini, zaradi nezadostnega

krmljenja, samo 60 odst. njihove zmogljivosti.

Glavni vzrok pomanjkljivi prehrani so: že omenjeno ekstenzivno poljedelstvo in preveliko število živine na malih posevkih, za tem pa neustrezna krma in časovno neenakomerno krmljenje.

Krma ne ustreza, če ni v celotnih obrokih pravilnega razmerja v hranljivih snoveh. Posebno mlada živina ne izkoristi hranljivih snovi v krmi, če ni v njej dovolj beljakovin, vitaminov in rudnin. Na splošno gre pri nas na ta način v zgubo precej krme. Slabo, pozno pokošeno in izprano seno vsebuje samo še nekaj škrobnih hranljivih snovi in rudnin, beljakovin in vitaminov pa občutno primanjkuje.

Neenakomerno krmlimo, če pokladamo živini čez leto na pretek, od zime na spomlad pa morajo živali stradati.

Pri svinjah trpijo dosti škode, bolezni in poginov, zaradi prekuhanja vseh obrokov. Zgubimo na kurjavi in na neobhodnih snoveh za normalen razvoj živali.

Kokoši se morajo pri nas v večini same pobrigati, da ne stradajo.

Naenkrat ne bomo mogli menjati strukture poljedelstva in občutno dvigniti donose. Imamo pa precej drugih možnosti, da bi izboljšali prehrano, a jih dostikrat naši kmetovalci radi odbijajo. Tako bi z zgodnjo košnjo pridobili v krmi mnogo dragocenih beljakovin ki so potrebne za rast živine posebno mlade.

Namesto z ajdo bi strnišče bolje izkoristili s setvijo krmnih rastlin, kot so: kolera-ba, krmni ohrovt, razne travne in deteljne mešanice predvsem pa s koruzo za siliranje.

Z napravo silosov, od poskusnih enostavnih do betonskih, bi v veliki meri olajšali stradanje živine v spomladanskih mesecih, pri molznicah pa ne bi bilo pozimi, ob sveži krmi, upadanja mlečnosti.

Nadalje karakterizira zaostalost naše živinoreje način vzreje in nege domače živali. Pogledimo samo po vaseh goveje hleve in svinjake. Marsikje bi se zgovarjali s pomanjkanjem sredstev, dejansko pa bi nekateri pomanjkljivosti lahko odstranili samo z malo prizadevanja. Dosti bolezni bi preprečili pri živini z rednim beljenjem hlevov in svinjakov, z odvodom gnojnice in predelavo oken, da bi bili prostori čim bolj zračni in svetli. Se večje so sledeče vzrejne napake: pripuščenje nezorele in nerazvite živine, nepravilno

krmljenje visoko brejih živali, pred telitvijo ne pustimo, da bi krave pravočasno presušile, prehitro odbijemo pmladek za pleme in ga nato ob prehodu z mleka na krmo nepravilno hranimo. Redno čiščenje živine je malokje v navadi. V marsikaterem hlevu še danes ne najdemo čohala. Da je treba živini, ki ne hodi na pašo obrezovati parklje, mnogi niti ne vedo. Veliko imamo nesreč pri kotenju zaradi nestrokovne pomoči. To je samo nekaj od niza napak, v pomanjkljivosti, ki občutno prizadeva našo živinorejo in ki bi jih lahko odstranili samo z malo razumevanja in dobre volje.

Največja vseh slabosti naše živinoreje pa je predelava, trgovina, odkup in promet z živino in njenimi produkti. Dan-današnji sejmji so ogledalo prepuščenosti producentov na milost in nemilost vsemogočim mešetarjem, prekupčevalcem in spekulantom. Na drugi strani tudi dosti kmetov išče v prekupčevanju in prepegostem menjavanju živine znatne uspehe, v resnici pa le zapravljajo čas, ki bi ga na kmetiji bolj koristno uporabili.

V trgovini in prometu z živino ne odločajo producenti, temveč si lastijo pravico razni samozavci, trgovski strokovnjaki in specialisti, ki se smatrajo za večake. Trgovina v takih rokah teži k monopolu in umetnemu zadrževanju konjunkturo v težnji za zanesljivimi in večjimi dobički. Veliko oviro pospeševanja živinoreje predstavlja slab odkup in pomanjkljiva organizacija zbiranja mleka na terenu. V vseh oddaljenih krajih, od koder je dovažanje mleka v večje centre nerentabilno, se to neracionalno izkorišča, potrošnikom mleka primanjkuje, kmetije pa ga krmijo prašičem. Takšnemu nasprotju je v veliki meri vzrok nepravilna politika določevanja odkupnih cen. Možnosti in predelava mleka tudi niso izkoriščene. Dokler ne bodo pri vseh teh problemih sodelovali in tudi odločali sami producenti ni upanja za bistveno izboljšanje.

Iz vsega navedenega je jasno, da je v splošni zaostalosti našega kmetijstva živinoreja na prvem mestu. Umna in rentabilna vzreja živine zahteva več znanja, skupnega organiziranega dela in strokovnih sposobnosti, skratka, višji kulturni nivo. Živinorejci, prepuščeni sami sebi, vsak zase, vsak po svoje ne bodo prišli nikamor. Pogoj za napredek živinoreje je organizirane živinorejcevi in temeljita strokovna izobrazba.

(Nadaljevanje sledi)

Kaj pravite vi k temu?

Pred nekaj dnevi sem se okoli 11. ure zvečer s kolesom vračal proti domu. Nisem se malo začudil, ko sem videl, da je Krško popolnoma v temi, prav tako tudi most, ki je speljan preko Save. Vozil sem počasi, čeprav imam luč na kolesu, in zavil na most. Vem, da je sedaj v po-pravilu in vozil sem zelo previdno. Nekako na sredini mosta opazim senco, ki se je sumljivo zibala z leve na desno in iskala opore. Kralj Alkohol si je utiral pot v glavi tega »okajenca«. Slučaj je hotel, da sem ravno v tem trenutku prišel do njega, ko je hotel stopiti v prazno in pasti v Savo. Pridržal sem ga in prepeljal čez most na drugo stran, tako da je laže meril ce-

sto. Kdo bi mogel ugotoviti, na kakšen način je ta človek prišel ob svoje življenje in koga bi klicali na odgovornost?

Naj bi se tisti, ki so odgovorni za razsvetljavo mestne občine Videm-Krško zdramili in tudi ponoči pogledali, kako je z razsvetljavo. Dovoljsem si s tem predlagati, da bi osvetlili tudi Cesto stare pravde, ki je v globoki temi, na križišču Kardejeve in Prešernove ceste pa svetilki kar dve svetilki. Zelezniški prelaz pa je osvetljen samo takrat, kadar se zljubi obrtniki skalo službujočemu kretniku. Prizadeti pomislite! Kaj poročete k temu? Mesec namreč ne sveti vsako noč in noči so včasih tudi temne.

promet. Kot pravijo, namerava Mestna občina v prihodnjem letu zidati večjo večstanovanjsko hišo. Vsa komunalna dejavnost je usmerjena v oplešavo mesta.

Na Vidmu grade novo naselje, tako da bo prav kmalu tu eden najlepših krajev Posavja, a tudi največji. Spomladaj se bo začela gradnja nove tovarne rotacijskega papirja.

Tujski promet je pred vojno bil precej razvit, a se zopet obnavlja in prav kmalu bo presegel predvojnega. Nujno je, da se reši vprašanje Save, kajti v poletnih mesecih, ko se staro in mlado hladi v Savi, ki je precej gosta in umazana, tako da človek skoro ne ve, ali ga je ožgalo sonce ali je res od vode rjav.

Posebna odlika ljudi tega dela Slovenije, ki žive na obeh straneh Save je, da so zelo gostoljubni in prijazni. Vsakdo, ki se je že kdaj tu mudil, si prav rad vrne, da ob kozarčku rujnega sremčana malo pokramlja in prebije nekaj prijetnih uric, polnih šale in lepega domačega petja, ki je značilen za naš Slovence.

Novice in dopisi iz naših krajev

Z raketami bomo preprečili točo

Dne 5. avgusta je zaščitna služba DOZ v Ljubljani prejela poročilo iz centra za obrambo proti toči v Dobrovem-Brda pri Gorici.

Javljajo, da so v točno meglo spustili dne 30. julija Italijani raketo. Čez pol ure je spustila v oblake nekaj raket še naša zaščitna služba, nakar se je vili dež brez toče. Čez dve uri se je ponovno pooblačilo. Padala so že prva zrna toče, vudni streli pa so po nekaj izstreljenih raketah ublažili nevihto, da je med dežjem padala samo sodra v velikosti riževih zrn.

Tudi v našem okraju nameravajo postaviti odbor, ki bo delal na tem, da se prepreči toča, zlasti tam, kjer bi bila škoda največja. V odboru bodo zastopniki OLO, OZZ, DOZ, KZ in vinarske zadruge, to je tisti, ki imajo največji interes in ki bodo to tudi financirali. Odbor bo organiziral sredstva za preprečevanje toče posebno v tistih vinogradniških predelih, ki so največkrat prizadevi zaradi toče.

Upamo, da bo odbor marljivo delal in uspešno izrješeval svojo dolžnost ter s sredstvi, ki jih imamo že danes na razpolago, v prihodnjih letih blažil občutno škodo, ki našemu gospodarstvu povzroča toča.

IZ LESKOVCA

V torek je bila v Leskovcu seja občinskega odbora SZ. Razpravljali so o pismu CK ZKJ in o jesenskih volitvah. Sklenili so, da bodo v kratkem organizirali večje zborovanje, na katerem bodo tolmачili nov volilni zakon, da bodo ljudje seznanjeni z vsemi spremembami. Člani SZ so pričeli z organizacijo pohoda na proslavo 10. obletnice ustanovitve primorskih brigad na Okroglicu. Iz občine Leskovce se je že prijavilo 300 udeležencev.

Tako ne gre napreji

Dne 5. t. m. je bil v »Borbic« objavljen članek pod naslovom: »Tudi mi bi radi legitimacije za popust na železnice«. Imenovano podjetje pa ni edino v Sloveniji. Tudi v našem okraju imamo zadrugo, katere uslužbenci že dve leti niso prejeli omenjenih legitimacij, kljub temu da redno plačujejo sindikalno članarino. Uslužbenci so pri poslovojni, ki je istočasno upravnik zadruga, ponovno zahtevali, da naj jim preskrbi legitimacije za popust na železnici. Toda vse zaman. Odslovil jih je z besedami: »Saj se nimate kam peljati.«

IZ BREZIC

Urejanje javnih prostorov.

Do nedavna je bil najbolj žalosten pogled sredi Brezic na bivši hlev, last splošnega ljudskega premoženja na Cemelcevi cesti blizu bolnice. Odkar pa je dobila v svojo upravo vsa tamošnja poslopja Kmetijska zadruga, se je lice celotne okolice docela spremenilo. Na tem mestu nemogočo hlevsko stavbo so podrli, prostor splinalni in ga ogradili z lepo leseno ograjo z betonskimi stebri. Manjšo stavbo so pa v celoti prenovili in preuredili za skladišča ter garaže.

Kmetijska zadruga je na svojem polletnem zboru združnikov sklenila, kupiti za sedaj štiri piemenske krave mešane montafonsko-sive pasme, dva rodovniška bika ter dva merjasca. Tako bodo pospeševali živinorejo in poskusili selekcionirati in ustvariti enotno pasmo, ker bo zadruga sklenila s kmeti primerne rejne pogodbe.

Novo veliko mlatilnico smo pred kratkim opazili na naših cestah. Kombinirana je z vejnico in čistilnico; nabavila jo je Kmetijska zadruga iz naše domače tovarne v Vojvodini. Od prej pa je že imela KZ manjšo mlatilnico inozemske tovarne. Trenutno sta obe močno zaposleni.

Med nevarnimi boleznimi je zabeležila naša bolnišnica v zadnjem času en primer trebušne tifusa in en primer otroške paralizе. Prvi bolnik je iz mesta, drugi pa iz okolice.

Gradbena dejavnost je postala zadnje čase živahnjša. Na Hrastincu je pričelo več zasebnikov kopati temelje za nove stanovanjske hiše. Prav tam gradi tudi vojaška uprava še nekaj stanovanjskih poslopij. Na Kardejevi cesti tik grada pa obnavlja podjetje VINO-SAD-je dosedanje skladišče. Poslopje bo tako preurejeno, da se dozida, prvo nadstropje, kjer bodo pridobili šeststo stanovanj.

Obiralci hmelja, pozor!

V lanskim sezoni obiranje hmelja se je dogajalo, da so prihajali na slepo srečo v Savinjsko dolino obiralci iz raznih krajev Slovenije, ne da bi se prej spoznavali s hmeljarji in si na ta način zagotovili delo. Zaradi tega so si mnogi napravili samo nepotrebne stroške, ker niso dobili zaposlitve in so se morali zopet vrniti domov. Čutimo se moralno odgovorne, da letos preprečimo takšne nevspešnosti, od katerih ima obiralec samo izgubo. Zaradi tega opozarjamo vse one, ki nameravajo priti obirat hmelj v Savinjsko dolino, da se prej pisemno obrnejo na one hmeljarje, pri katerih so že obrali odnošno pri katerih računajo, da bodo dobili delo ter si na ta način zagotove delo in se izognete stroškom ter nepotrebni izgubljanju časa. Hmeljarski odbor Okrajne zadruga zveze in Hmezad ne bosta posredovala pri diriganju obiralcev na delo k posameznim hmeljarjem, ker to zaradi dovoljne delovne sile ni več potrebno. Hmeljarski odbor OZZ Zalec

medtem ko bodo prtilnici prostori primerni za restavracijo ali kavarno.

IZ KRSKEGA

Pred dnevi je bila v Krškem seja občinskega odbora SZ. Na dnevnem redu je bila organizacija pohoda na proslavo 10. obletnice ustanovitve primorskih brigad. Sklenili so, da sbo iz Krškega udeležilo te proslave 300 ljudi.

Govorili so tudi o jesenskih volitvah. V kratkem bodo imele osnovne organizacije SZ sestanke, kjer bodo razpravljali o novem volilnem zakonu.

Ali bo že enkrat red v naših pekarnah?

Dnevno prihajajo pritožbe, da pekli prodajajo kruh, ki nima predpisane teže. Namesto da bi tak kruh stehali in ga zaračunavali po stvarni teži, ga prodajajo po ceni, ki je predpisana za kg. Tako je Omerzel iz Krškega prodajal kruh, ki je tehtal samo 95 do 100 dkg. Vodopivc pa kruh, ki je tehtal celo samo 90 dkg. Res je, da se lahko zgodi, da kakšna štruca ne more tehtati točno 1 kg, toda v tem primeru se mora tak kruh zaračunavati po stvarni teži. Tega se morajo pekli navaditi, ker sicer bomo zahtevali, da se jim odvzame pravica do izvrševanja obrti. V naši socialistični domovini naj imajo mesto samo pošten; obrtniki, ki dajejo potrošnikom tisto, kar zahtevajo. Iz pisarne trg. inšpekcije

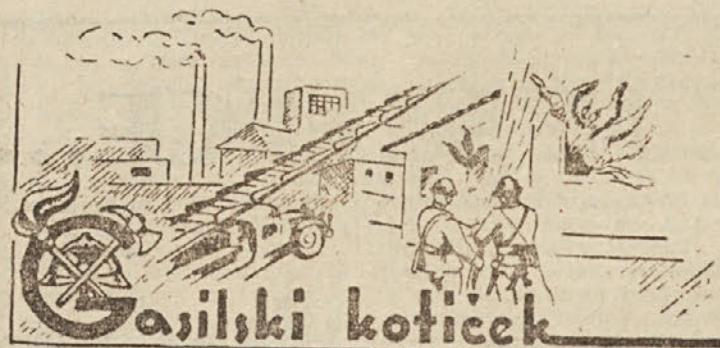
Obiralci hmelja, pozor!

V lanskim sezoni obiranje hmelja se je dogajalo, da so prihajali na slepo srečo v Savinjsko dolino obiralci iz raznih krajev Slovenije, ne da bi se prej spoznavali s hmeljarji in si na ta način zagotovili delo. Zaradi tega so si mnogi napravili samo nepotrebne stroške, ker niso dobili zaposlitve in so se morali zopet vrniti domov. Čutimo se moralno odgovorne, da letos preprečimo takšne nevspešnosti, od katerih ima obiralec samo izgubo. Zaradi tega opozarjamo vse one, ki nameravajo priti obirat hmelj v Savinjsko dolino, da se prej pisemno obrnejo na one hmeljarje, pri katerih so že obrali odnošno pri katerih računajo, da bodo dobili delo ter si na ta način zagotove delo in se izognete stroškom ter nepotrebni izgubljanju časa. Hmeljarski odbor Okrajne zadruga zveze in Hmezad ne bosta posredovala pri diriganju obiralcev na delo k posameznim hmeljarjem, ker to zaradi dovoljne delovne sile ni več potrebno. Hmeljarski odbor OZZ Zalec

galno. Ustanovili so tudi mladinsko desetino, v kateri je sodelovalo 14 mladincev. V letu 1938 je videmsko gasilsko društvo sodelovalo v postavi članov in naraščajnikov na velikem gasilskem kongresu, kjer so dosegli vidne uspehe.

Za časa okupacije je društvo izgubilo nekaj vrlih mladincev, njihov dom in rekviziti pa so bili uničeni. Po osvoboditvi je jelo društvo ponovno agilno delovati. V lanskem letu so deino obnovili gasilski dom. Našji so tudi dve brigadni, potrebne cevi pa jim je dala na razpolago JLA.

V 65 letih svojega delovanja je društvo sodelovalo pri 470 požarih in pri velikih poplavih, ki so bile v letu 1932. Društvo je delovalo tudi na kulturnem področju. V bivši Jugoslaviji je uprizorilo 6 iger, poleg tega so

Videmski gasilci so obhajali 65 letnico svojega delovanja

Videmski gasilci so v nedeljo, dne 9. t. m., obhajali 65-letnico svojega obstoja. Dopoldne je bila svečana proslava. Ob tej priložnosti so položili venec na grob ustanovitelja in prvega predsednika Ivana Novaka. Daljši govor je imel tov. Uršič, ki je opisal zgodovino in delovanje gasilskega društva od ustanovitve do danes. V imenu občinskega odbora je navzoče pozdravil tov. Kukovičič in zastopnik JLA. Proslave se je udeležil tudi tov. Koritnik iz Stare vasi, ki je že 65 let član tega društva. Po proslavi so bile podeljene diplome častnim članom.

Leta 1888 je bilo na Vidmu ustanovljeno gasilsko društvo, takrat imenovano »Freiwiliger Feuerwehr Videm«, ki je šlo 18 članov. Od teh je živ le še tov. Koritnik. V tistih letih so bili težki pogoji, tako materialni kot politični. Tov. Podjed iz Vidma je daroval društvu parlovo, na kateri so si zgradili svoj dom. Ob ustanovitvi so si nabavili tudi ročno brizgalno in

potrebno opremo. Za svoje požrtvovalno delo je dobilo 6 članov odlikovanja, prvi predsed-

nik tov. Novak pa je bil odlikovan z zaslužnim križem. Ob izbruhu prve svetovne vojne je društvo šlo 34 članov. Po končani vojni se je društvo reorganiziralo, vodstvo pa je prevzela mlajša generacija, ki je sledila modernemu razvoju gasilstva. Leta 1932 je pa uspelo društvu nabaviti si iz lastnih sredstev motorno briz-

ga. Imeli tudi lasten tamburaški zbor.

Po osvoboditvi se je znatno dvignila kvaliteta njihovoga strokovnega dela. Prav tako pa niso pozabili na ideološko vzgojo članstva. Danes šteje Prostovoljno gasilsko društvo na Vidmu 48 članov, 16 pionirjev, ima pa še 182 podpornih in 9 častnih članov.

Laurenčič Olat:

Krško in Krško polje v luči zgodovine

(Nadaljevanje in konec)

Vse Krško polje s Krškimi in okolico je spadalo v preseljeniški pas in vse prebivalstvo je bilo v mesecih oktobra in novembra 1941 preseljeno v Nemčijo. Hudo je bilo takrat in vsem so ti jesenski dnevi 1941 še prav živo v spominu. Neusmiljeno in kruto se je takrat postopalo in vsakdo je imel takrat priložnost spoznat poslanstvo najčistejše rase in nositelja novega reda v Evropi. Krško polje je delila umetna črta, ki so ji rekli meje. Toda to, kar je naše, ne more nihče deniti in omejiti. Tega se je okupator na obeh straneh meje prav dobro zavedal in zato udi obdal z bodočo žico in minami. Tudi to mu ni nič pomagalo. Vez se je s tem le še bolj utrdila. Povezava je bila še tesnejša in možnost akcije še večja.

Veliko Krčanov in okoličanov bodisi iz pregnanstva ali doma se je odzvalo pozivu Partije in pomagalo uničevati okupatorja in ga preganjati do osvoboditve leta 1945. Vračali so se izseljenici, interniranci in begunci in začelo se je novo življenje v novi, svobodni domovini. Krško polje je bilo precej razdejano po okupatorju, mnogo streliških jarkov in bunkerjev je bilo treba zasuti oziroma podreti. Kaj kmalu se je to zgodilo, tako da je dežela dobila novo, lepše lice, kot ga je imela kdaj prej.

Z decentralizacijo ljudske oblasti sta se spojila MLO Krško in KLO Videm v novo upravno enoto Mestno občino Vadem-Krško, ki pa ima prav lepe možnosti gospodarskega razvoja. Krško se je rešilo stare navlake, podrte so stare stavbe, ki so kvarile zunanost mesta in ovirale vse bolj naraščajoči

Sportne igre papirnih industrij LR Slovenije

V dneh od 6. do 9. t. m. so se na Sladkem vrhu vršile tretje sportne igre papirne industrije LRS. Tekmovanja se je udeležilo sedem delovnih kolektivov, med njimi tudi naša »Celuloza«, z nekaj manj kot 200 tekmovalci. Po tridnevnem tekmovanju je bil v nedeljo svečan zaključek z velikim delavskim zborovanjem in podelitvijo nagrad.

Prvo mesto so si priborili športniki tovarne »Celuloza« iz Vidma, ki so poleg pokala za

prvo, v namiznem tenisu tretje, v plavanju tretje, v šahu pa si dele prvo mesto s športniki iz Količevega.

Lep uspeh so dosegli tudi posamezniki: Preskar je bil prvi v skoku v daljavo, prvi v teku na 100 m in drugi v teku na 800 m; Judež je bil drugi v teku na 1500 m, tretji v teku na 800 m in tretji v metu bombe; Runovec je bil prvi v metu krogle, prvi v metu diska in drugi v skoku v višino; Dular je bil tretji v teku na 100 m;

prvaka tretjih sportnih iger ter pokala za prva mesta prejeli za nagrado še prehodni pokal Zveze sindikatov papirne industrije LRS, ki ga je do sedaj dve leti osvajal kolektiv Papirne industrije Vevče, kateri je letos zavzel drugo mesto. Na tretje mesto pa so se plasirali fizikulturniki iz Količevega.

Člani »Celuloze« so v posameznih disciplinah dosegli naslednji rezultat: v lahki atletiki so zavzeli prvo mesto, v odbojki drugo, v nogometu četrto, v streljanju prvo, v kegljanju

Petakovič je bil drugi v metu krogle; Demšar je bil tretji v troskoku; Gabrič je bil tretji v metu kopja; Stupar je bil tretji v kegljanju; Kročelj pa je bil prvi v streljanju.

Izven konkurence sta tekmovali ženski odbojkarški ekipi iz Vevča in Sladkega vrha. Za zaključek je bila odigrana še nogometna tekma med moštvom Količevega, prvakom sportnih iger v nogometu, in med reprezentanco ostalih kolektivov.

Z. T.

Potresi v Grčiji

Atene, 14. avgusta. Atenska časopisna agencija poroča, da se na Jonskih otokih ponavljajo potresi, ki zahtevajo nove žrtve in ustvarjajo paniko med prebivalstvom. S Kefalonije poročajo, da sta mesti Argostoli in Liksuri popolnoma porušeni. Težko je opisati paniko prebivalcev tega otoka, ki zahtevajo, naj jih oblasti zaradi bojzani pred novimi potresi preselijo na varnejša mesta. Prebivalci tega otoka pošiljajo brzoljavke, v katerih prosijo za pomoč v ladjah. Vrh planine Ajnos se je na številnih mestih razpočil. Velike skale so po pobočjih te planine drvele v ravnino in zasule bližnje ceste. Pod ruševinami je še veliko število žrtev. Prizadete otoke bosta obiskala tudi grški kralj in kraljica. Danes bodo prispeli v Kefalonijo

britanski rušilci z zdravstvenim materialom, da bi pomagali prebivalstvu.

Predsednik grške vlade maršal Papagos je preko radia pozval grško ljudstvo, naj po svojih zmognostih prispeva odboru za medsebojno pomoč. Združene atenskih časopisov je darovalo v ta namen 25 milijonov draham, a sindikat grških novinarjev 23.400.000 draham. Tri ladje z moko, sladkorjem, mlekom, gradbenim materialom, obleko in zdravstvenim materialom so odplule v Kefalonijo.

Poročajo, da so se zaradi potresa razmaknila tla v treh jonskih mestih in je prebivalstvo ostalo brez vode. Na otokih pričakujejo ladjo-cisterno, ki bo pripeljala 10.000 ton pitne vode. Ponesrečenec pošiljajo kruh in drugo hrano s padali.

Številke izžrebanih srečk srečolova pri Okrajnem odboru Rdečega križa Krško

1. 24749	24. 19319	47. 25810	70. 10573	93. 6142	116. 23892
2. 11041	25. 16019	48. 17920	71. 17150	94. 7711	117. 21159
3. 12714	26. 8232	49. 21144	72. 8998	95. 8194	118. 14389
4. 12445	27. 8732	50. 8387	73. 3231	96. 15709	119. 29610
5. 17701	28. 8111	51. 3377	74. 20013	97. 12943	120. 8215
6. 8977	29. 18955	52. 29208	75. 19116	98. 21862	121. 20777
7. 14989	30. 23814	53. 6146	76. 16313	99. 7822	122. 26519
8. 21326	31. 21197	54. 14526	77. 15331	100. 5503	123. 529
9. 20388	32. 12025	55. 824	78. 7857	101. 29710	124. 11874
10. 22220	33. 21551	56. 8603	79. 28569	102. 21005	125. 8671
11. 12192	34. 6394	57. 8206	80. 5268	103. 22710	126. 2400
12. 29731	35. 6007	58. 2149	81. 15726	104. 27377	127. 16383
13. 8093	36. 2992	59. 7823	82. 14194	105. 23638	128. 15917
14. 16468	37. 17337	60. 3933	83. 624	106. 6288	129. 29696
15. 22103	38. 14287	61. 21223	84. 7199	107. 14556	130. 23717
16. 28296	39. 17470	62. 25600	85. 11032	108. 625	131. 28191
17. 14585	40. 853	63. 15304	86. 27376	109. 29417	132. 18202
18. 8960	41. 11751	64. 23019	87. 28638	110. 7930	133. 11220
19. 2035	42. 13709	65. 16355	88. 21811	111. 8245	134. 11010
20. 26040	43. 14602	66. 2792	89. 21203	112. 25444	135. 72
21. 21702	44. 27298	67. 22771	90. 21204	113. 4478	
22. 4006	45. 14751	68. 2536	91. 14992	114. 20125	
23. 15376	46. 14518	69. 5893	92. 14074	115. 15710	

Zrebanje je vršila dne 9. avgusta 1953 javno v kino dvorani v Krškem posebna komisija s sodelovanjem zastopnika Drž. loterije, filijale za LR Slovenijo ter pod nadzorstvom organa Uprave za dohodke pri OLO Krško. Predlagatelj izžrebanih srečk prejmejo pripadajoče dobitke na podlagi zapisnika žrebanja in seznama dobitkov pri Okrajnem odboru RK Krško

dne 17. in 18. avgusta 1953. Srečke so izžrebane po zgoraj navedenem vrstnem redu — srečka, ki je bila izžrebana prva, dobi dobitke, ki je v seznamu dobitkov pod zaporedno številko 1 itd. Prvi dobitek v seznamu dobitkov je radijski aparat in ga prejme prva izžrebana številka, t. j. 24749, drugi dobitek kuhinja št. 11041 itd.

SEJMI

V okraju Krško: 16. avgusta v Sevnici; 17. avgusta v Kapehlah; 20. avgusta v Brestanici.

V okraju Samobor: 17. avgusta v Budinjku.

V okraju Klanjec: 16. avgusta v Tuhelju; 17. avgusta v Luki.

Jugoslovanski elektromotorji za izvoz

V Zagrebu izdelujejo v tovarni »Rade Končar« trenutno 140 elektromotorjev, katere namestavljajo izvoziti v Egipt, Sirijo in Grčijo.

Letos bo tovarna »Rade Končar« izvozila na osnovi sedesdajšnjih pogodb okoli 400 elektromotorjev in 10 transformatorjev v Turčijo, 740 elektromotorjev v Paragvaj in okoli 160 elektromotorjev v Libanon. Kupci v teh deželah so s prvimi pošiljkami elektromotorjev in transformatorjev zadovoljni.

Trgovinska pogodba Slovenija—Koroška

Gospodarska podjetja LR Slovenije in Koroške so sklenila pogodbo o zamenjavi blaga v vrednosti 3 milijonov šilingov ali več kot 30 milijonov dinarjev za vsako pogodbenico. To je najvišja pogodba, sklenjena na letošnji gospodarski razstavi v Celovcu. Slovenija bo v glavnem izvažala sadje in vino, Koroška pa poljedelsko orodje, stroje in drugo blago.

ZAHVALA

Iskreno zahvalo izrekam poslovalnici DOZ Krško, ki mi je ob nezgodni smrti mojega sina Antona Šepetavca nudila večjo pomoč z izplačilom zavarovalnine.

Zavarovanje šolske mladine vsem staršem toplo priporočam. V Bizeljskem, dne 22. julija 1953.

ANDREJ ŠEPETAVC
Drenovec 27, p. Bizeljsko

KINO BREŽICE

15., 16. in 17. avg. premiera barvnega vefilma: »Kapetan Horatio Hornblower« — Gregory Peck, Virginia Mayo. Predstave: v soboto ob 6. in 8.30, v nedeljo ob 4. 6. in 8.30.

18., 19. in 20. avgusta premiera angleškega filma: »Nepozabljeni« — John Mills, Elizabeth Sellars.

21., 22. in 23. avg. premiera ameriške komedije: »Nevidni človek« — v glavni vlogi najpopularnejša ameriška komika Abbott in Costello. Predstave v nedeljo ob 4., 6. in 8.30.

KINO SEVNICA

15. in 16. avgusta ameriški film »Velika reka«.

MALI OGLASI

POSESTVO, 12 ha, z gospodarskim poslopijem, ugodno prodaj za 800.000 din. Skušek Janez, Breg, Leskovec pri Krškem.

KOKOŠI, ČISTE »LEGHORN« PASME ugodno prodaj. Naslov v uredništvu.

Pepce

pripoveduje...

Olje je v poletnem času silno zaželeno tekočina. Solata brez olja je kakor olje brez solate. V sedanjih vročih pasjih dneh si človek zaželi solate, da si z njo nekako ohladi želodec. Zato ni čudno, da me je Kunič Gundica neprestano nadlegovala, da naj že končno preskrbim olja. Končno sem zvedel, da bodo delili olje v Pišečki zadrugi, zato sem jo mahnil tjakaj opremljen s steklenicami. Že na poti v Pišece sem srečal žensko, ki se je vračala iz zadruge, nekaj v roki večjo steklenico zavito v papir. Na vprašanje, ali imajo res v Pišečki zadrugi olje, mi po dolgem obotavljanju odgovori: »Seveda imajo olje, toda samo za člane KZ Pišece, in sicer ga vsak član dobi 25 dkg, nečlani se pa lahko pod nosom obrišejo!« Papir na steklenici je bil nekoliko raztrgan, zato ni čudno, da sem opazil, da ima ženska polno zelenko olja, zato sem jo zažudeno vprašal: »Ja, kako pa to, da ste vi dobili skoro polno zelenko?« Čez nekoliko časa mi obotavlja odgovori: »Veš Pepče, to pa zato, ker je naš nekaj več pri KZ in tudi s trgovsko pomočnico sva si dobri in si greva na roke!« Nato mi je še svetovala, naj se požurim, da pridem čimprej v zadrugo, ker bo sicer olja zmanjkalo. Ko sem stopil v trgovino, sem našel v njej polni ljudi. Težko in z muko sem se prerinil bliže trgovske pomočnice in potrpežljivo čakal, če bo še za mene ostalo kaj olja. Pri tem sem marsikaj opazil. Tako je neka mlada ženska trgovski pomočnici nekaj pošepetala na uho, nakar se je pomočnica nasmejala, prikimala in ji odvzela zavito steklenico, v katero je nalila skoraj dvakrat po pol litra olja. Mislim sem si, to je pa gotovo žena kakega funkcionarja zadruge. Sleđnjic sem prišel tudi sam na vrsto. Prav lepo sem nagovoril tovarniško pomočnico in jo ponižno prosil, naj mi da vsaj pol litra olja, ker strašno rad jem solato. Nato mi ona odvrne: »Si član zadruge? Ako si, dobiš 25 dkg, drugače nič!« Obrisal sem se pod nosom in odšel praznih rok iz zadruge. Spotoma sem razmišljal o celi stvari in sklenil pristopiti kot član v KZ in se dati na prihodnjem obotavljanju izvoliti za kakega funkcionarja, te pa zaradi tega, ker v vročih poletnih mesecih silno rad uživam solato.

Albin, ki ne dela razlike med svojim in tujim. Mož je rabil 18 kosov cevi, dolgih 2,50 m, in dolgo časa študiral, kako bi prišel najceneje do teh cevi. Končno se je le spomnil, da so take cevi postavljene v stebričkih ob cesti, ki vodi iz Krškega v Brestanico kot ograja na nevarnih mestih. Neke noči se je Ivačič odpravil s potrebnim orodjem in začel razbijati stebričke ob cesti ter puliti iz njih cevi. Tako je razbil osem betonskih stebričkov, da je lahko dobil 18 kosov cevi. Posledice seveda ne bodo izostale in upajmo, da bodo te cevi zrastle Ivačiču čez glavo in mu napravile nekaj sivih las.

Na Blancu še nimajo električne luči, kljub temu da drogovci že dolgo stojijo. Tudi tam sem hotel poiskati vzroke in ugotovim, da so Blanci prispevali za elektrifikacijo že nekaj denarja, okrog 40.000 din, ki so ga deponirali na občinskem ljudskem odboru. Našel se je odbornik odbora za elektriko, Hlebec, ki je pod pretravo, da bo nakupil električni material, dvignil omenjeni znesek ter ga vrnil ljudem, ki so prispevali. Na ta način bodo Blanci še dolgo časa čakali na električno luč. Kaže, da odborniku Hlebcu bolj diši smrdljiva petrolejka kot pa električna luč.

Rigonce poznate vsi. Veste pa tudi, da ima tam nekdo motor, s katerim mlati. Povsem prirodno je, da motor tu pa tam obstane, ker nič ni večno na svetu. In tako se je tudi temu gospodarju motor ustavljal. Vredno živi ta tovariš še v srednjem letu, ker, ako bi šel z duhom časa naprej, bi poklical mehanika, da bi ugotovil napako na motorju. Mož je bil prepričan, da je nekdo motor »zacopral«. Zato je skušal z »utapljanja vürke« ugotoviti ime tistega škodoželjnega soseda, ki mu je motor »zacopral«. Vendar kljub tej coprniji motor ni šel in, razumljivo, tudi mlati ni mogel; možakarju priporočam, da si dobi »vürko« v obliki kakega dobrega mehanika in motor bo spet šel, pšenica bo omlačena in jedel bo lahko dober domači kruh.

Pozdravlja Vas

Pepce.

Dobrica Cosić:

DALEČ JE SONCE...

24. poglavje

Kmet, pri katerem je četa prebila dan, je delal v ilegalni organizaciji. Po njem je Pavle še isti dan vzpostavil zvezo z ilegalcem Maksimom in mu za večer napovedal sestanek. Po kmetovem opisu ilegalca se je Pavle takoj spomnil, da je to njegov šolski tovariš, s katerim sta skupaj študirala in delala v isti partijski organizaciji; zato ga je sestanek z Maksimom dvakratno razveselil. Po vsem tem, kar je v zadnjih dneh preživel, je čutil nepremagljivo potrebo, da bi se s kom pogovoril prijateljsko in o najbolj navadnih stvareh. Želel si je olajšati duševno in živčno napetost in se umiriti v razgovoru s kakšnim znancem, bližnjim človekom, ki bi ga lahko dojel in razumel.

Ko se je spustil večer in je pričakoval Maksima, je sedel za mizo, sam v sobi spustil glavo na prsi in se pogledal v nepoznavano razmišljanje o vsem mogočem. Prav takšnega ga je našel Maksim. Tiho kakor mačka se je privil skozi pritrta vrata postal nekaj trenutkov v senci svetilke in zašepetal ko je zagledal sklonjenega Pavleta:

»Zdravo, politikomisar!«

Pavle se je zdrnil, njegov obraz je bil strog in resen, na prvi pogled tovariša ni prepoznal, nato pa je nenadoma oživel ter se kar stresel od smeha in veselja: skočil je, odvinil svetilko, stopil k Maksimu mu krepko stisnil roko, ga hotel objeti, toda, ko je čutil,

da Maksimu ni do tega, je precej glasno dejal:

»Zdravo! Zdravo, Rumba! Kako se imaš?« Pavle ga je potrepal po rami, Maksim pa je bil nekoliko presenečen in v zadregi, ko je slišal svoj pozabljeni šolski priimek.

Vojna je v Pavletovem življenju napravila zarez in razdelila življenje na: »dokler nisem odšel v partizane« in »ko sem odšel v partizane«, kakor pravijo partizani, ko začno pripovedovati o sebi. Srečanje z Maksimom je bilo za Pavleta srečanje in sestanek s tistim prvim delom življenja, »dokler ni odšel v partizane.«

»Sedi, Vojo! Kako se imaš?« »Nič posebnega, samo...« in Maksim je pričel takoj govoriti o četnikih in njihovem terorju. Pavletu je bilo neprijetno, ker je Maksim najprej s tem pričel razgovor. Kadar se sestaneta ilegalca in partizan, se partizan vedno rad pogovarja o najbolj navadnih stvareh, ilegalca pa samo o vojni in velikih političnih problemih. Pavle ga je prekinil:

»Dobro, pa je tu kaj ljudi za odred. Treba je izkoristiti našo navzočnost in mobilizirati čimveč ljudi,« je dejal Pavle uradno in nekoliko razočarano, ker se pogovor ni začel drugače.

»Seveda so! Prepričan sem, da bomo samo iz nekaj vasi zbrali za celo četo.«

»Naslednjo noč mislimo likvidirati nekaj četniških štabov, se strinjaš?«

»Čisto jasno, politično bo to zelo važno.«

Vstopil je Vuk in Pavle ga je predstavil Maksimu.

»Poznam ga po govoricah,« je Maksim tiho dejal in dalje pripovedoval o svojem predlogu za akcijo.

Spustila sta se v resen uraden pogovor o četnih akcijah.

Dva šolska tovariša sta takoj spoznala, da sta se drug drugemu zelo oddaljila, v njuno skupno doraščanje in prijateljstvo so se zarezala vojna leta: leto in pol življenja v partizani in prav toliko težavnega ilegalnega življenja. Prvega kakor drugega je to spremenilo. Oba sta iskala in opazila te spremembe.

Potem, ko so se podrobno pogovorili o načrtu za akcijo in se zmenili za sestanek prihodnje noči, ko bo Maksim pripeljal prvo skupino novih partizanov in vodnike za napad na četniške štabe, je Pavle dejal Vuku, naj pripravi četo za pohod, nato pa se obrnil k Maksimu:

»Pripoveduj mi o novicah s fronte, če nekaj dni sem brez vsake vesti. Živimo ločeno od sveta.«

»To veš, da so Rusi v Stalingradu obkolili nemško armado. Imamo tudi »Novo vreme«, pa je sem in tja celo glasno bral naslove ter se prisiljeno smejal tonoglavim neumnostim v mastnih naslovih. Ta številka je bila polna vsakovrstnih naslovov. Poleg Hitlerjevega proglasa: »Po tej zimi bomo znova krenili v napad«, s podnaslovom »Komunistov ne bo več!«, je stala Nedičeva božična poslanica srbskemu narodu: »Kristus

med nami!« in »Bodite še naprej dobri Srbi!«, »Srbi, ohranite red in mir...«. Na drugi strani so se bleščali naslovi: »Eden je že kaput!«, »Ničve lačen, ničve bos!« in film »Hočem živeti!«, ob njem pa koncert: »Sevdalinke z balkona in balet...« česar Beograd še ni videl!«

Pavle je vrgel časnik stran in se zamislil.

»Jaz sem se na to navadil in jih pozorno prebiram,« je rekel Maksim.

»Kako sploh moreš brati?« »Ves dan sediš, nekaj moraš brati. Kako pa je pri vas v odred? Ničesar mi še nisi povedal. Mi iz zaledja mislimo o vas tako, kakor mislimo o Sovjetski zvezi. Zavidamo vam in vam ne zamerimo, da nas podcenjujete.«

Pavle se je namršil, kakor bi ugovarjal, nato pa ravnodušno dejal:

»Ni ravno tako idealno, kakor mislijo gimnazijske skojevke.«

Maksim ga je skoraj sramufoče in pozorno opazoval.

»Kako je pri nas vprašal? No, preganjamo se z Nemci, streljamo. Uši, koruza...« Pavle je začutil, da Maksima takšen ton žali, ter mu je začel resno in na široko pripovedovati o zadnji ofenzivi, ki so jo Nemci začeli z namenom, da bi uničili odred, in o načrtu štaba odreda, da se izmotajo. Dolgo je pripovedoval o vsem. Maksim ga ni enkrat ni prekinil niti dodal kakšnega vprašanja; sedel je na stolu v novi kmečki obleki, se upognil naprej, držal med nogami puško in se igral z njenim jermenom. Od časa do časa se je z očmi zamajil, v Pavleta, nato na spet raztreseno gledal navzdol pod raitzo.

»Pusti vendar to puško, stre-

la božja, varuje te partizanska četa!« mu je Pavle očitoječe dejal h koncu; motilo ga je, ker Maksim ves čas med razgovorom ni izpustil puške iz rok.

Maksim ga je ostro pogledal in rekel:

»Pusti me na miru! Navadil sem se tako... Slišal sem, da si hraber. Ni treba, da se zdaj pred menoj...«

»Prav, še ljubiš Nado? Kako je bilo? Ničesar mi ne poveš.«

Nenadoma zasukan pogovor je Maksima začudil.

»No, nič...«, je zloviljno odgovoril.

»Lepa je bila... škoda!« »Samo zaradi tega?«

»Seveda ne samo zaradi tega! To mi je že na prvi prišlo na misel. Vem, da je bila komunistka... toda lepa, ljubi, moj. Sicer pa to je vojaška psihologija. Vidim, v tem se nisi nič spremenil.«

Pavle se je nasmehnil, ta pogovor o ženah mu je bil prijeten. Dolgo časa se je ni o tem pogovarjal. Ob tej priložnosti pa si je Pavle v razgovoru s svojim tovarišem, ki ga je dobro poznal, zaželel, da bi se malo sprostil in kakor nekoč o tem neutensjeno kramljal. In se je razgovoril. Toda ko je začutil Maksimov posmehljivi pogled, je naglo zasukan pogovor:

»Kaj je z najinima bivšima prijateljskima Vasičem in Stajičem? Slišal sem, da sta četnika?«

»Vasič je komandant četniške brigade v Levču. Grozovit krvolok. Londonski radio je javil, da je napredoval v poročnika. Najbrž se boš z njim srečal. Stajič pa je strahopetec. Zaradi družine si ni upal oditi v partizane in sedaj je pri četnikih štabni peromazec. Govori, da bo ostal do konca vojne nevtralen. Grozovito se je zapustil. Postal je hud pijanec.«

Pavle se je zamišljeno sprehajal po sobi.

»...Osem let sva z Vasičem sedela skupaj. Oba sva navijala za BSK. Drug drugemu sva nosila ljubavna pisma; prepisovala sva drugo od drugega naloge, v šoli si drug drugemu pripisepetavala, zaupavala skrivnosti. V sedmi sem postal jaz komunist, on pa prišast Srbskega kulturnega kluba. Kljub vsemu mojemu prizadevanju, da bi vplival nanj, je kakor navkljub postal velikosrb in monarhist. Razšla sva se in postala ideološka sovražnika. Od vseh naših nasprotnikov, se spominjaš, je bil on najbolj značajan. Mnogokrat mi je izsledil v knjigah letake, nas zatekel na sestankih in nas ni nikdar ovidil. Govoril mi je tedaj: »Nekega dne se boš sramoval svojih mladostnih zablod! Škoda! Močan človek je, poln energije. Najnevarnejši je med njimi.« Pavle je obmolnil. V zidu se je oglašal cvrček. V peči je prasketalo, počasi se je ohlajala. — »Stajič pa je delal načrte, da bo postal znanstvenik — biolog. Naučil se je angleški in latinski jezik, nemški pa je znal zelo dobro že v šestem razredu. Če bi njeega našel, bi ga s silo odvedel z nami.«

»Kaj ti bo? Čemu te je prijel, da toliko govoriš o njiju?«

»Nekdaj je bil naš razred družina šolskih tovarišev. Prepirali smo se se sovražili, toda vendar... Prišla je vojna, okupacija, vse to se je raztrgalo in razkropilo. Nekateri so postali najbolj navadni morilci in izdajalci. Ko razmišljam o naši generaciji, me spominja na mlad mož, ki se je vanj zapodil vihar... in vse polomil...«